

Jaarverslag 2021

Adviesraad
Sociaal Domein
Leiden

**De Adviesraad Sociaal Domein Leiden
is een adviesorgaan van het college
van burgemeester en wethouders
van de gemeente Leiden.**

Inhoudsopgave

Onderwerp	bladzijde
1. Voorwoord	5
2. Uitgebrachte adviezen in 2021	6
3. Betrokkenheid bij beleidsontwikkelingen	30
4. Overige activiteiten	34
5. Samenstelling Adviesraad 2021	36
6. Bijlage: Vergaderingen 2021	38

1. Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van de Adviesraad Sociaal Domein Leiden met de verantwoording van de werkzaamheden van de Adviesraad over het jaar 2021. Deze verantwoording richt zich op het college van burgemeester en wethouders, gemeenteraadsleden, betrokken (vrijwilligers)organisaties en de inwoners van Leiden. In dit jaarverslag vindt u een beschrijving van de activiteiten, werkwijze en samenstelling van de Adviesraad en een overzicht van de uitgebrachte adviezen.

Ook in 2021 voerde de coronapandemie, de hieruit voortvloeiende maatregelen en de impact van dit hele gebeuren op de maatschappij, de boventoon in ieders doen en laten. Onze werkzaamheden hebben we net als in 2020 afgestemd op de dan geldende situatie. Dit betekende dat wij weer veel digitaal bijeen zijn gekomen. Ook hebben we onze achterban-bijeenkomst digitaal moeten doen. Gelukkig liet de situatie in augustus het toe dat we onze heidag 'ouderwets' op locatie hebben kunnen houden.

Een heugelijk wapenfeit uit 2021: in februari werd door het college eindelijk opvolging gegeven aan een ongevraagd advies van de Adviesraad uit 2017. De gemeente Leiden sloot zich namelijk aan bij het landelijke koplopersproject onafhankelijke cliëntondersteuning. Vanaf 2017 hebben wij steeds bij het college aangedrongen op de noodzaak van een betere borging van onder andere de onafhankelijkheid en toegankelijkheid van de functie. Doelstelling van het college met dit project is de bekendheid van de functie te vergroten en de positionering te verbeteren. De Adviesraad is uiteraard nauw betrokken bij dit project.

In 2021 brachten wij 10 adviezen uit aan het college van B&W, kwamen we 10 keer plenair bijeen, waaronder een overleg met wethouder Damen. Daarnaast hebben wij diverse gesprekken gehad met maatschappelijke organisaties en overleggen gevoerd met de gemeente. In het navolgende gaan wij daarop in.

De gemeente Leiden sloot zich aan bij het landelijke koplopersproject onafhankelijke cliëntondersteuning.

2. Uitgebrachte adviezen in 2021

Hieronder vindt u een samenvatting van de collegevoorstellen, de adviezen en de reactie van het college daarop.

Beknopt overzicht inzake advies wensen en bedenkingen toekomstvisie DZB Leiden 2030. Uitgebracht op 15 januari 2021.

Samenvatting van het collegevoorstel

Op 17 december 2019 is het Beleidsplan Werk en Participatie 2019-2023 door de gemeenteraad vastgesteld. Eén van de speerpunten in dit plan was uitvoering geven aan de doorontwikkeling van DZB Leiden. Naar aanleiding daarvan is de Toekomstvisie DZB Leiden 2030 opgesteld. Het doel van de toekomstvisie is het bieden van een heldere bestuurlijke visie in welke richting DZB Leiden zich zal ontwikkelen om ook in de toekomst de reïntegratiedoelen van de gemeente te behalen.

Op grond van een strategische verkenning, selectie van kansrijke richtingen en de uitwerking van de business cases, wil het college de volgende maatregelen nemen om DZB Leiden toekomstbestendig te maken:

- Kosten en opbrengsten in balans te brengen door de DZB-organisatie

(ambtelijke formatie) te laten meekrimpen met de krimp van de Wsw-populatie.

- Sociale werkgelegenheid te blijven bieden voor werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt, door samenwerking met marktpartijen op te zetten in de vorm van publiekprivate-samenwerking (PPS).
- De ontwikkelingsfunctie van DZB Leiden verder uit te bouwen om werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt goed te kunnen begeleiden naar werk bij reguliere werkgevers ('springplank' naar reguliere arbeidsmarkt). Daarbij invulling te geven aan het voorgestelde 'Werktaaltraject' bij de Leerwerkbedrijven van DZB in de vorm van een pilot.

Advies

1. Voorwaardelijk voor het slagen van de voorgestelde maatregelen is het luisteren naar wat werkgevers nodig hebben en gezamenlijk kijken naar de mogelijkheden tot plaatsing van medewerkers. Dat kan o.a. met behulp van de diverse regelingen (bijvoorbeeld jobcoaching, inzet van technologische hulpmiddelen en daarbij de (administratieve) lasten van werkgevers minimaliseren.
2. Aandachtspunt is het intensief monitoren van dit proces en de ervaringen van de deelnemers en betrokkenen, zodat bijsturing snel mogelijk is.

Opvolging in de gemeenteraad

Het geamendeerde stuk is aangenomen in de gemeenteraadsvergadering van 18 februari 2021.

Opvolging in de Adviesraad

De Adviesraad heeft iedere 6 maanden met de directeur DZB overleg over de stand van zaken voor wat betreft de implementatie van het toekomstplan en andere ontwikkelingen. Aandachtspunt hierbij is de betrokkenheid van medewerkers/ cliënten in het proces.

Beknopt overzicht inzake advies conceptbeleidsregels Maatschappelijke Ondersteuning 2021 gemeente Leiden d.d. 15 februari. Uitgebracht op 26 februari 2021.

Samenvatting van het collegevoorstel

De beleidsregels zijn geactualiseerd en afgestemd op de huidige praktijk. De belangrijkste wijzigingen zijn:

1. de aanscherping van het toezicht met als doel het tegengaan van fraude en
2. de afschaffing van het verantwoordingsvrije bedrag in het persoonsgebonden budget. Dit laatste betekent dat de hoogte van het toegekende pgb hetzelfde blijft, maar dat de budgethouder over het gehele bedrag

verantwoording moet afleggen. Voorheen was een bedrag € 250 hiervan vrijgesteld. Omdat het niet mogelijk was om dit te controleren, heeft het college besloten dit af te schaffen. Ook heeft het college besloten tot verplichte invoering van een verklaring omtrent gedrag voor budgetbeheerders en zorgverleners wanneer sprake is van een persoonsgebonden budget.

Advies

- In de beleidsregels missen we aandacht voor de onafhankelijke positie van de cliëntondersteuning.
- Art. 6. Bij het niet ondertekenen van het gespreksverslag en plan volgt er geen aanvraag. Als het wijkteam niet ondertekent: welke juridische mogelijkheden zijn er dan voor de cliënt?
- Hoofdstuk 3. Alleen afstemming met de Wlz wordt hier genoemd. Afstemming met de andere wetten zoals Jeugdwet en Participatiewet wordt gemist. Misschien kan het nog worden toegevoegd?

Collegereactie ontvangen op 12 april 2021

- Antwoord college: In Leiden biedt MEE de onafhankelijke cliëntondersteuning. Door de inzet van een onafhankelijk cliëntondersteuner uit een poule in Holland Rijnland is de onafhankelijkheid beter geborgd.

De gemeente Leiden streeft naar een inclusieve stad, waarin iedereen meedoet.

Indirect hebben zij via hun moederorganisatie nog wel binding met bijvoorbeeld de sociale wijkteams en jeugd- en gezinsteam in Leiden. De komende periode (koplopertraject) willen we gebruiken om gezamenlijk onder andere over de positionering en bekendheid van de onafhankelijke cliëntondersteuning na te denken.

- Antwoord college: Het wijkteam tekent altijd, het is namelijk hun voorstel. Soms tekent de klant niet, als hij het niet eens is met het plan. Het kan zijn dat er dan toch een beschikking wordt afgegeven, waarin het verzoek om een voorziening wordt afgewezen. De klant kan daartegen in bezwaar gaan.
- Antwoord college: De afstemming met de Jeugdwet in de vorm van het Perspectiefplan komt inderdaad aan bod in artikel 36. Verder afstemming heeft onze aandacht.

De beleidsregels zijn per 10 april 2021 in werking getreden.

Beknopt overzicht gevraagd advies conceptprogramma Leiden inclusief 2021-2023 versie d.d. 15 maart 2021. Uitgebracht op 28 april 2021.

Samenvatting van het collegevoorstel

De gemeente Leiden streeft naar een inclusieve stad, waarin iedereen meedoet. Wij staan voor gelijke kansen, ongeacht opleidingsniveau, achtergrond, leeftijd, geartheid of eventuele beperking. In onze stad is er voor iedereen perspectief. Er worden al enkele jaren gesprekken gevoerd met partijen in de stad over de Lokale Inclusie Agenda en deze organisaties kijken ernaar uit dat de gemeente nu uitwerking geeft hieraan. Dit doet het college door middel van het Programma Leiden Inclusief door uitwerking te geven aan vier thema's:

1. Leiden toegankelijk voor mensen met diverse beperkingen
2. Tegengaan van racisme en discriminatie
3. LHBTIQ+ discriminatie tegengaan
4. Inclusieve en diverse gemeentelijke organisatie

Met het programma Leiden inclusief geven we onder meer uitvoering aan het opstellen van een Lokale Inclusie agenda (LIA), een verplichting voor alle gemeenten volgens het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een handicap, vier moties en twee toezeggingen.

Advies

- Stop met telkens opnieuw vaststellen van (hetzelfde) beleid en programma's.
- Geef meer aandacht aan de noodzakelijke integratie van het inclusiebeleid over het gehele sociale domein.
- Besteed minder aandacht aan proces en organisatie en juist meer aan de uitvoering en effectiviteit daarvan.

Collegereactie ontvangen op 23 december 2021

- In uw brief geeft u aan bezorgd te zijn dat het voeren van stadsgesprekken, met deels dezelfde partners, opnieuw een raadplegend karakter krijgt waar een evaluerend karakter over de realisatie van beleid gepaster is. De stadsgesprekken zullen voor het grootste deel gericht zijn op het ophalen van input voor het Plan van aanpak Racisme naar aanleiding van de groei in aandacht voor Black Lives Matter in 2020, en de daaropvolgende toezeggingen en aangenomen moties en de lijn van het huidige college.
- Voor het onderwerp toegankelijkheid is in eerdere gesprekken al input opgehaald. Deze input is verwerkt in het plan van aanpak in het hoofdstuk 'Leiden toegankelijk voor mensen met diverse functiebeperkingen'. Hierin vindt u concrete voorstellen over mobiliteit, het openbaar vervoer en de openbare ruimte.

- Daarnaast vraagt u in uw advies aandacht voor de noodzakelijke integratie van het inclusiebeleid in het gehele sociale domein. Om dit doel te bereiken is gekozen voor een programmatische aanpak. Deze aanpak wordt sinds een aantal jaren gebruikt binnen de gemeente en werpt op veel gebieden haar vruchten af. De onderwerpen binnen inclusie, zeker waar het toegankelijkheid betreft, vragen om een aanpak die verder reikt dan enkel het sociaal domein. Juist het fysiek domein en afdelingen als HRM zijn belangrijke onderdelen van de gemeente om een inclusieve en toegankelijke organisatie en stad te zijn voor mensen met een beperking. Het programmateam zal zelfstandig functioneren en over domeinen en beleidsvelden heen kijken en heen werken.

Opmvolging in de gemeenteraad

Het college heeft het programma vastgesteld op 17 juni 2021 en is, vergezeld van een collegebrief voor kennisgeving aangenomen door de gemeenteraad. De gemeenteraad heeft bij de begrotingsbehandeling in november 2021 ingestemd met de beschikbaarstelling van middelen voor de bemensing en uitvoering van het programma Leiden inclusief voor de jaren 2022 en 2023.

Beknopt overzicht gevraagd advies omgevingsvisie Leiden 2040 versie 1.1 d.d. 23 maart 2021. Uitgebracht op 12 mei 2021.

Samenvatting van het collegevoorstel

De Omgevingswet, die naar verwachting op 1 juli 2022 in werking treedt, schrijft voor dat elke gemeente een omgevingsvisie moet hebben. Daarmee is de omgevingsvisie één van de verplichte beleidsproducten uit de Omgevingswet en moet bijdragen aan de vier verbeterdoelen van de Omgevingswet, namelijk het gebruiksgemak verhogen van de omgeving, een meer integrale benadering stimuleren, meer bestuurlijke afwegingsruimte en de processen te versnellen en verbeteren. Leiden is daarmee voortvarend aan de slag gegaan en heeft in 2019 de Omgevingsvisie Leiden 2040 1.0-versie vastgesteld. Deze versie is nu doorontwikkeld met nieuwe inzichten en kennis op beleids-thema's. Ook is met de nieuwe omgevingsvisie een slag gemaakt in integraliteit en zijn thema's met elkaar verbonden.

Advies

- Aandacht voor implementatie van het VN-verdrag handicap in alle facetten van de uitvoeringsplannen van de omgevingsvisie.
- Een concrete en heldere uitwerking van

voorgenomen beleid op de sociale thema's waarbij aandacht is voor kwetsbare doelgroepen zoals mensen met beperkingen, mensen in een kwetsbare sociale en economische situatie en aandacht is voor genoemde sociale en demografische ontwikkelingen.

- Benut beter de reeds aanwezige en eerder opgehaalde relevante data ten aanzien van sociaal maatschappelijke thema's voor de uitwerking van beleid op wijk- en buurniveau.
- Bevorder als gemeente dat organisaties samenwerken door hierop te sturen bij het aangaan van uitvoeringsovereenkomsten en subsidieafspraken.
- Ten aanzien van het stimuleren tot gezonder gedrag, verwijzen we naar onze adviezen over de nota sport en gezondheid uit 2019. Om Leidenaren in een kwetsbare positie te stimuleren en activeren meer te gaan bewegen en een gezondere leefstijl aan te nemen, is het noodzakelijk dat op een passende manier met hen hierover wordt gecommuniceerd en lokale (bewoners)initiatieven en voorzieningen op een laagdrempelige manier aansluiten bij de behoeften van deze doelgroep. Voorwaarde voor een openbare ruimte als laagdrempelige plek voor ontmoetingen en ongeorganiseerd sporten is dat die veilig, schoon en toegankelijk is.

De binnenstad
moet bereikbaar blijven
voor mensen met een
verminderde mobiliteit.

- Goede aansluiting van de wijken op de binnenstad. De binnenstad moet bereikbaar blijven voor mensen met een verminderde mobiliteit die afhankelijk zijn van (auto)vervoer en niet per fiets of OV naar de binnenstad kunnen komen.
- Het stimuleren en faciliteren van mogelijkheden van eigenaarschap van buurt- en wijkbewoners zodat de sociale cohesie bevordert wordt en het wijkcentrum tot hart van de wijk kan uitgroeien.
- Ten aanzien van de in de nota genoemde demografische ontwikkelingen zoals de dubbele vergrijzing en de hieruit voortvloeiende opdrachten, adviseren we aandacht te besteden aan het beschikbaar zijn van voldoende passende woningen en het inrichten van een toegankelijke woonomgeving waar voorzieningen op het gebied van o.a. ontmoeting, gezondheidszorg, boodschappen en vervoer dichtbij zijn.

Collegereactie ontvangen op 6 juli 2021

- Aandacht voor implementatie van het VN-verdrag handicap in alle facetten van de uitvoeringsplannen van de omgevingsvisie: Het college onderschrijft het VN verdrag. De titel van de in 2019 vastgestelde visie op het sociaal domein luidt niet voor niets 'iedereen telt en doet mee' en wordt in de omgevingsvisie het belang van een inclusieve stad genoemd. Vertrekpunt voor het college is dat

iedereen volwaardig kan deelnemen. Als het gaat om toegankelijkheid dan betekent dit voor het college dat begonnen wordt bij het 'design for all' principe, dat wil zeggen inclusief bouwen/ontwerpen als norm hanteren. En 'niets over ons zonder ons', dat wil zeggen het betrekken van ervaringsdeskundigen bij de inrichting van de openbare ruimte. Dit kan door bijvoorbeeld het Platform Gehandicapten Leiden van meet af mee te laten denken. Naar aanleiding van deze reactie komt er een aanpassing van de bestaande tekst in de omgevingsvisie zodat het VN-verdrag beter geborgd is.

- Het college is het eens dat bij de uitwerking van voorgenomen beleid op de sociale thema's aandacht nodig is voor kwetsbare doelgroepen en aandacht is voor genoemde sociale en demografische ontwikkelingen. Bij de doorontwikkeling van deze Omgevingsvisie Leiden 2040 (versie 1.1) zijn inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere partijen wederom betrokken, dit als vervolgstap op de intensieve participatie van de Omgevingsvisie 1.0. In de periode februari 2020 tot en met januari 2021 hebben diverse participatieactiviteiten en informatieve activiteiten plaatsgevonden. De gesprekken vonden vooral plaats in het najaar van 2020. Er zijn diverse presentaties gegeven en gesprekken gevoerd met belangenvertegen-

woordigers, stadmakers en adviesraden, zo is er ook een gesprek gevoerd op 7 januari met de sociale tafel. Het uitwerken van de ambities gebeurt in andere beleidsproducten/instrumenten, waarbij ook de gesprekken vervolg krijgen. Hoe deze kaders uitgewerkt/bereikt worden is vervolgens aan het college van b en w. Het college streeft hierbij naar inhoudsvolle en tijdige participatie en tracht dit op een zo vroeg mogelijk moment te organiseren, waarbij rekening wordt gehouden met bestaande kaders en vastgestelde besluiten.

- Het college verbetert en actualiseert de dataverzameling zoals te vinden in de monitor Sociaal Domein en van de Sterke Sociale Basis en gebruikt deze wanneer er thema's of ambities worden uitgewerkt op wijk- en buurtniveau. De omgevingsvisie is en blijft een visie voor de gehele gemeente, waar bij actualisatie steeds wordt gekeken welke data relevant en passend is.
- Het college hecht aan samenwerking en integrale aanpak bij de uitwerking van ambities uit de Omgevingsvisie: "Samen maken we de stad!" De Omgevingsvisie gaat over de ambities en doelstellingen voor het gehele grondgebied van de gemeente en is gericht, volgens de Omgevingswet, op de fysieke leefomgeving. Het gemeentebestuur onderschrijft hierin dat samenwerking tussen

organisaties van groot belang is.

Voor nadere concretisering zal in o.a. ruimtelijke plannen, uitvoeringsovereenkomsten en afspraken de samenwerking worden gezocht met betrokken partijen.

- Ten aanzien van het stimuleren tot gezonder gedrag: Het college neemt dit advies ter harte en heeft hier in de Omgevingsvisie ook aandacht voor. Zo is in de visie een concrete ambitie opgenomen om het belang en noodzakelijkheid van een gezondere leefstijl te bevorderen.
- Goede aansluiting van de wijken op de binnenstad: Het college is het eens dat de binnenstad bereikbaar moet blijven voor mensen met een verminderde mobiliteit. In de omgevingsvisie is opgenomen dat we toe werken naar een modal shift: een verschuiving in de wijze van vervoer. Waar een deel van de bewoners en bezoekers nu nog voor de auto kiest, maken we het logisch en aantrekkelijk om te kiezen voor lopen, fietsen of reizen met bijvoorbeeld trein of bus. Tegelijkertijd is het bij deze overgang belangrijk dat bewoners zich kunnen blijven verplaatsen en dat de aanpassingen niet leiden tot vervoersarmoede. Dat vraagt maatwerk voor specifieke doelgroepen. Bij het nadenken over oplossingen zal natuurlijk rekening worden gehouden met doelgroepen die maatwerk nodig hebben, zoals bijvoorbeeld mindervaliden, hulpdiensten en specifieke logistieke stromen.

Deze aandachtspunten zijn ook in de omgevingsvisie opgenomen.

- Het stimuleren en faciliteren van mogelijkheden van eigenaarschap van buurt- en wijkbewoners: Het uitgroeien van het wijkcentrum tot Hart van de wijk is een ambitie die het College onderschrijft. In de visie hebben de ambities, stadskeuzes en ingrepen voor de fysieke leefomgeving direct en indirect effect op het verbeteren van de sociale cohesie.
- Ten aanzien demografische ontwikkelingen zoals de dubbele vergrijzing en de hieruit voortvloeiende opdrachten: Dit belang onderschrijft het college en is opgenomen in de huidige Omgevingsvisie. In de Omgevingsvisie is opgenomen dat er woningen voor alle doelgroepen en alle categorieën bijkomen, met aandacht voor betaalbare woningen en kwetsbare doelgroepen. Waarbij we streven naar gemengde buurten wat betreft woningtypen, doelgroepen en prijscategorieën op het niveau van de wijk en waar mogelijk op projectniveau.

De geamendeerde omgevingsvisie is op 9 november 2021 aangenomen in de gemeenteraad.

Beknopt overzicht gevraagd advies ontwerp Ontwikkelperspectief Leiden-Noord, juni 2021, inspraakversie. Uitgebracht d.d. 6 augustus 2021.

Samenvatting van het collegevoorstel

In Leiden-Noord (Groenord, Noorderkwartier en De Kooi) lopen op dit moment veel projecten. Voor de toekomst zijn meer ontwikkelingen te verwachten. Om dit allemaal in goede banen te leiden, maakt de gemeente samen met bewoners en (maatschappelijke) instellingen een toekomstplan voor Leiden-Noord. Dit noemen we een ontwikkelperspectief. Hierin staat in grote lijnen hoe Leiden-Noord er in 2040 uit zou moeten zien.

Het Ontwikkelperspectief Leiden-Noord is een nadere uitwerking van de Omgevingsvisie Leiden 2040. De strategische keuzes die op stadsniveau gemaakt zijn, worden verder uitgewerkt. Daarbij wordt aangesloten op de bestaande kwaliteiten, kansen en opgaven in de wijk. Het Ontwikkelperspectief Leiden-Noord is geen exacte blauwdruk waarin wordt beschreven hoe de ontwikkeling van de wijk zal plaatsvinden. In plaats daarvan biedt het stuk handvatten op basis waarvan bewoners en gemeenteraad initiatieven kunnen toetsen en het is een uitnodigend perspectief voor ontwikkelden partijen.

Advies

- We zijn positief over de in de nota beschreven wijze hoe bij de totstandkoming van het ontwikkelperspectief gesprekken met inwoners zijn gevoerd. We gaan ervan uit dat net als bij de Omgevingsvisie

**In gesprek met de
woningcorporaties benadrukken
we het belang van het creëren van
mogelijkheden van bewoners.**

ook bij de uitwerking van dit plan tijdig de direct belanghebbende burgers, cliënten, welzijn- en zorgorganisaties en andere partners in het sociaal domein in deze wijk te betrekken/zullen worden betrokken. Een adequate terugkoppeling van de gemeente op de inbreng van deze partijen hierbij is essentieel.

- De in de nota geformuleerde ambities en voorgestelde uitwerkingen schetsen een sociaal krachtige en gezonde wijk met voldoende passende woonruimte. Daar kunnen we als Adviesraad alleen maar mee instemmen! In het huidige tijdsgewricht echter, vragen we ons af in hoeverre bij de uitvoering van deze plannen geanticipeerd kan worden op ongunstige ontwikkelingen en schuivende panelen zodanig dat de aandacht voor mensen in een kwetsbare positie daarin gewaarborgd is. We maken hier ons met name zorgen over het beschikbaar zijn van passende voorzieningen op het gebied van wonen en welzijn voor het aanzienlijke deel bewoners in de wijk met een laag inkomen.

Collegereactie ontvangen op 8 oktober 2021

- Wij delen uw visie dat een tijdige betrokkenheid en adequate terugkoppeling belangrijke onderdelen van participatie zijn. De gemeente werkt momenteel aan een nieuwe participatieverordening.

Hiermee anticiperen we onder meer op de veranderingen die het werken onder de Omgevingswet van ons en ontwikkelende partijen vraagt en de inzichten die zijn opgedaan in een recent onderzoek naar participatie in Leiden. Participatie en communicatie met inwoners krijgt veel aandacht in de stad, in onze organisatie en ook in de politiek. Die aandacht en inzet zetten we om in het verder verbeteren en verhelderen van participatie (processen) en communicatie/contact met de stad. De inzet van de gemeente is erop gericht om belanghebbenden zo laagdrempelig en toegankelijk mogelijk en met communicatie die past bij de doelgroep te benaderen.

- U heeft gelijk dat juist een wijk als Leiden-Noord extra aandacht vraagt als het gaat om de positie van kwetsbare mensen. We hebben hier op verschillende manieren aandacht voor: Op het niveau van het Ontwikkelperspectief kijken we naar de beschikbaarheid, bereikbaarheid en spreiding van voorzieningen. In gesprek met de woningcorporaties benadrukken we het belang van het creëren van mogelijkheden van bewoners om (ook bij aanpassing van de woningvoorraad) in de wijk te kunnen blijven wonen. De aanbesteding en afspraken met zorg- en welzijnsaanbieders in het kader van de 'Sterke Sociale Basis' bieden mogelijkheden om de inzet te laten aansluiten op vraagstukken in de wijk.

Het geamendeerde Ontwikkelperspectief Leiden-Noord is op 2 december 2021 aangenomen in de gemeenteraad.

Beknopt overzicht preadvies conceptversie monitor sociaal domein Leiden 2021 d.d. 26 juli 2021. Uitgebracht door de Adviesraad Sociaal Domein Leiden d.d. 18 augustus 2021.

Samenvatting van het collegevoorstel

Sinds 2015 maakt de gemeente Leiden een monitor sociaal domein. De monitor brengt de gevolgen van de decentralisatie van taken van rijk naar gemeente in beeld. Voor het verbeteren van de monitor is in 2019 een verbetertraject doorlopen. Het verbeterproces heeft in september 2019 geresulteerd in een inrichtingsvoorstel. Sindsdien is de basis van de monitor een set met indicatoren, die staan op de website www.waarstaatjegemeente.nl. De monitor sociaal domein 2021 is de tweede monitor die is uitgewerkt conform het inrichtingsvoorstel.

De monitor sociaal domein 2021 bestaat uit twee delen. Deel 1 gaat in op de indicatoren waarmee de ontwikkelingen in het sociaal domein te volgen zijn. Deel 2 gaat in op de monitor als instrument en het vervolg op de onderzoeksagenda. Het betreft te onderzoeken thema's die zijn vastgesteld bij de monitor sociaal domein 2020.

Advies

- Het conceptvoorstel de monitor een signaleringsinstrument te laten zijn, strookt niet met onze voorkeur voor gebruik van het instrument voor sturing.
- Voorwaarde voor duiding van de verzamelde data in de monitor is meer openheid van zaken te geven door het ontsluiten van de achterliggende informatie over doelen en resultaat van beleid en uitvoering.
- We adviseren een uitgebreidere toelichting bij de data. We adviseren deze gegevens te koppelen aan de programmabegrotingen en consequent de betreffende delen uit de programmacycclus met de cijfers, tegen het beleid en de cijfers van vorig jaar af te zetten en dit in de monitor op te nemen. Zodat de lezer de data in het perspectief van de beleidsdoelstellingen en indicatoren kan lezen en daaruit een tendens of signaal kan opmaken.
- Door te reflecteren op de mogelijk oorzaken van afwijkingen van beleid en doelen, kan duidelijk worden of die afwijkingen een signaal zijn voor gewenste verandering in beleid of uitvoering, dan wel andere redenen hebben.
- Het valt ons op dat ondanks de prioriteit van de onderwerpen, evenals vorig jaar nog weinig van de onderzoeken gerealiseerd is. We vinden de onderwerpen belangrijk genoeg om daar meer inzicht in te krijgen om het beleid voor inwoners effectiever te laten zijn.

Collegereactie ontvangen op 7 september 2021

- De relatie tussen doelen, inzet van de middelen en beoogde streefcijfers wordt wel gelegd in de producten van de budgetcyclus (Kaderbrief, Begroting en Jaarrekening). budgetcyclus maakt het mogelijk om te sturen in het sociaal domein.
- Sinds 2015 bestaat de monitor sociaal domein. De verzamelde data brengen veranderingen in de loop van de tijd in beeld. Opvallende afwijkingen in de trend of in vergelijking met andere gemeenten zijn voor het college signalen voor mogelijk verdiepend onderzoek. Om te zien hoe het staat met de doelen in het sociaal domein is met de raad afgesproken om de doelen uit de visie sociaal domein één keer in de twee jaar te evalueren.
- Het college ziet de evaluatie ook als een mooi moment om de vraag van de monitor als sturingsmoment of als stand van zaken aan de raad voor te leggen.
- Met de kwaliteitscommissie gaan wij graag verder in gesprek over kennis die in de literatuur, in de praktijk en bij de kwaliteitscommissie zelf aanwezig is over de relatie tussen doelen, interventies en maatschappelijke effecten.
- De monitor sociaal domein maakt het mogelijk om Leiden te vergelijken met andere gemeenten. In vergelijking met andere gemeenten volgt Leiden dezelfde trend.

- Ten aanzien van de Participatiewet is een toelichting opgenomen.
- Voor de relatie tussen doel, indicator en inzet van middelen verwijzen wij naar de producten van de budgetcyclus.
- Voor een uitgebreide toelichting over het gebruik van voorzieningen in het sociaal domein en maatregelen die genomen zijn rond de COVID-19 aanpak verwijzen wij graag naar de Corona Impact monitor.
- Het klopt dat nog geen onderzoek heeft plaatsgevonden. Bij de behandeling van de monitor sociaal domein 2020 is afgesproken het benodigd budget voor het onderzoek te betrekken bij de Kaderbrief 2021-2025. In de Kaderbrief is voor de jaren 2021, 2022 en 2023 een bedrag vrijgemaakt van €215.000. Gegeven het beschikbaar bedrag en de spreiding over 2021, 2022 en 2023 zijn wij tot een prioriteitstelling gekomen. Na vaststelling van ons voorstel tot prioritering kan in het najaar gestart worden met het eerste onderzoek.

Opvolging in de gemeenteraad

Bespreking van de monitor heeft plaatsgevonden in de cie. O&S op 16 november 2021. Naar aanleiding hiervan is een artikel verschenen in het Leids Nieuwsblad dat ons advies opgepikt is door de gemeenteraad. In de gemeenteraad van 2 december 2021 is de monitor sociaal domein aangenomen. Tevens is een motie

Als gemeente zien we dat de coronacrisis negatieve effecten heeft op onze inwoners en organisaties.

aangenomen die het college opdraagt de raad nu gerichtere informatie geven over de grootste en opvallendste ontwikkelingen. Ook om over de tien sterkst stijgende zorgproducten consistent over de jaren te rapporteren zodat een goede vergelijking mogelijk is en de gemeenteraad meer grip krijgt op het sociale domein.

Beknopte samenvatting gevraagd advies voorlopige rapportage Sociale en maatschappelijke gevolgen coronacrisis in Leiden. Uitgebracht d.d. 23 augustus 2021.

Samenvatting van het collegevoorstel

Als gemeente zien we dat de coronacrisis negatieve effecten heeft op onze inwoners en organisaties. Om de maatschappelijke en economische effecten van de coronacrisis zoveel mogelijk beperken, hebben we het programma social impact opgezet. Dit programma is erop gericht om de negatieve sociale en maatschappelijke gevolgen van de coronacrisis op de mensen en de stad zoveel mogelijk beperken. Met het programma social impact zetten we de komende twee jaar in op de opgaven die de coronacrisis tot gevolg heeft op het gebied van kansen-gelijkheid, geldzorgen, fysieke en mentale gezondheid, taal- en digitale vaardigheden. Het college stelt de raad voor de benodigde middelen hiervoor ter beschikking te stellen.

Advies

- Uit de totale rapportage blijkt dat het beschikbaar houden van een ruim en gevarieerd aanbod aan activiteiten, faciliteiten, ondersteuning en hulpverlening uitermate belangrijk is om het welzijn van de inwoners van Leiden te bevorderen. Dat pleit voor een ruimhartig beleid, ook in de toekomst. Waarbij we onze ongerustheid willen uitspreken dat de Rijksmiddelen niet vooral aangewend worden voor het starten van nieuwe projecten, maar ingezet worden om het bestaande, effectieve aanbod te versterken en verbeteren.
- We adviseren te onderzoeken in hoeverre het succesvolle concept van krachtcirkels uitgebreid kan worden naar de doelgroep jongeren en ouderen.
- Het is aanbevelenswaardig te onderzoeken/in kaart te brengen wat de zgn. klantreis is van Leidse jongeren/burgers met psychosociale en/of schuldenproblematiek om zo bij het formuleren van beleid hierop eerder in te kunnen spelen.
- We adviseren mogelijkheden/plekken om huiswerk te maken/te studeren bij voorkeur te realiseren in de eigen wijk/buurt. Ook adviseren we beter in kaart te brengen op welke plekken dergelijke faciliteiten onvoldoende aanwezig zijn, zodanig dat positief bewezen beleid geoptimaliseerd kan worden. Kijk ook naar goede voorbeelden in het land.

- We adviseren dat voor volwassenen maatwerk en ondersteuning mogelijk moet zijn wanneer zij door diverse oorzaken, bijvoorbeeld schuldenproblematiek, dyslexie en analfabetisme niet digivaardig zijn en/of geen gebruik kunnen maken van de benodigde devices.
- Breng niet alleen de TONK-regeling beter onder de aandacht van zzp'ers, maar geef in het algemeen duidelijkheid over de mogelijkheden van een beroep op regelingen voor deze doelgroep.
- We adviseren het meer logische netwerk rond kleine ondernemers (KvK, bank, Over Rood, brancheorganisaties, winkeliersverenigingen e.d.) te informeren over de mogelijkheden die de gemeente heeft om te helpen bij financiële problemen.

Naar aanleiding van dit advies heeft de Adviesraad op 17 september 2021 een gesprek met de gemeente gehad over de uitwerking van het plan, het vervolg en evt. betrokkenheid van de Adviesraad hierbij.

Collegereactie ontvangen op 14 december 2021

- Wij hebben de diverse onderdelen van uw advies betrokken bij het opstellen van het programma en deels reeds in praktijk gebracht.
- U benadrukt het belang van het beschikbaar houden van een ruim en gevarieerd aanbod. Daarnaast spreekt u zich uit om

de ontvangen Rijksmiddelen vooral te koppelen aan bestaand, effectief aanbod. Collegereactie: Wij zetten ons in om het aanbod voor het welzijn van inwoners beschikbaar te houden, ook wanneer sprake is van beperkende maatregelen. Voor de inzet van de Rijksmiddelen hebben we gekozen voor het zoveel mogelijk aansluiten bij bestaande praktijk en hierop te versterken. Ook voegen we daar (tijdelijke) nieuwe inspanningen aan toe.

- Jeugdigen en jongvolwassenen, welzijn en welbevinden. U adviseert aanvullend op de aanbevelingen om bij het maken van beleid te kiezen voor haalbare doelen. Daarnaast geeft u aan te onderzoeken of de krachtcirkel-methode ook uitgebreid kan worden naar de doelgroepen jongeren en ouderen. U adviseert jongeren te betrekken bij verbeteringen en aan te sluiten bij hun behoefte en bij specifieke groepen een klantreis in kaart te brengen. Collegereactie: Met het programma social impact richten we ons op een aantal hoofd- en subdoelen om gericht te kunnen inzetten. Begin 2022 behandelt de raad de voortgang van het jongerenparticipatiebeleid, waarbij het college voorstelt om de huidige ambities op dit vlak door te zetten.
- Jeugdigen en jongvolwassenen, onderwijs. In uw advies geeft u aan om huiswerk-/studieplekken te realiseren in de eigen wijk of buurt van jongeren. Aanvullend

benoemt u in beeld te brengen waar onvoldoende faciliteiten aanwezig zijn om vervolgens te optimaliseren. Collegereactie: Dit advies sluit aan bij de uitvoering van onze welzijnspartner voor jongeren, Stichting SOL. Inmiddels zijn op diverse locaties in Leiden dergelijke plekken beschikbaar voor jongeren onder de noemer 'Leren in je wijk'.

- Mensen in een kwetsbare positie, digitale vaardigheden en digitale middelen. U adviseert om voor volwassenen maatwerk en ondersteuning mogelijk te houden wanneer zij moeilijk of geen gebruik kunnen maken van digitale middelen. U adviseert om voor toekenning van laptops bestaande kanalen te gebruiken en u adviseert te onderzoeken of bijdragen in internetabonnementen mogelijk is. Collegereactie: Wij passen dit maatwerk in de ondersteuning toe, zowel professioneel als met de inzet van diverse vrijwilligers. We kiezen in het programma social impact voor het aansluiten bij de bestaande praktijk. Het is in individuele gevallen mogelijk om bijzondere bijstand aan te vragen voor een laptop of desktop. Met een campagne gaan we in op de beschikbare ondersteuning voor inwoners met een laag inkomen. Op deze manier wordt er tevens voor gezorgd dat volwassenen die geen toegang hebben tot digitale middelen ondersteuning op maat krijgen aangeboden.

- Nieuwe kwetsbare groepen, zzp'ers. In uw advies geeft u mee in zijn algemeenheid duidelijkheid over regelingen voor zzp'ers te verschaffen en ook het netwerk rond kleine ondernemers te informeren over gemeentelijke mogelijkheden. Collegereactie: In het programma social impact zijn diverse maatregelen opgenomen rond ondernemers en zzp'ers in een kwetsbare situatie. Via het crisisteam economie hebben wij vanaf de start van de crisis overleg met ondernemersvertegenwoordigers. Met hun inbreng worden, via een klantreis, aanpassingen aan de gemeentelijke website gedaan.

Oprvolging gemeenteraad

In de raadsvergadering van 27 januari 2022 is het raadsvoorstel begrotingswijziging en programma social impact 2022-2023 aangenomen. Ook is bij dit voorstel een motie aangenomen waarin de raad het college verzoekt samen met jongeren en studenten uit het voortgezet onderwijs, mbo, hbo en wo tot concrete plannen te komen met als doel de fysieke ontmoeting en ontwikkeling te stimuleren.

Beknopte samenvatting gevraagd advies concept verordening en nadere regels Jeugdhulp 2022. Uitgebracht d.d. 23 september 2021.

**We streven naar betaalbare
passende zorg voor alle kinderen
die dat nodig hebben.**

Samenvatting van het collegevoorstel

De verordening en nadere regels Jeugdhulp gemeente Leiden 2022 zijn aangepast conform de nieuwe visie van de Leidse regio op jeugdhulp, die voortkomt uit het koersdocument 'Doorontwikkeling Jeugdhulp Leidse Regio; Samen Sterk voor de Toekomst van Jeugd(hulp)'. In lijn met deze visie op jeugdhulp, heeft aanbesteding van de gemeentelijke Toegang en nieuwe inkoop van specialistische Jeugdhulp plaatsgevonden. Ook het pgb-beleid is op onderdelen aangescherpt. Tot slot is uitvoering gegeven aan de gemeentelijke taak van toezicht en handhaving op kwaliteit en rechtmatigheid van de Jeugdhulp. Met de nieuwe Verordening en Nadere regels jeugdhulp 2022 krijgen al deze wijzigingen hun beslag in lokale regelgeving.

Advies

- Neem in de verordening en/of toelichting op wat de bedoeling is van het gebruik van de formulering goedkoopst adequaat.
- Maak in de verordening en/of toelichting duidelijk dat het college het belang van een goede invulling van bovenregionale gespecialiseerde jeugdhulp (op het terrein van veiligheid) onderschrijft en dat voor de uitvoering de lokale ambitie, de beweging naar voren, het essentieel is dat de betreffende samenhangende beleidsterreinen hierin samen optrekken en afstemmen.

- Maak bij artikel 15 duidelijk dat een POHJ altijd onderdeel is van een samenhangend interventieaanbod en geen doel op zich is.
- Ten aanzien van problematiek 18-/18+ adviseren we een warme overdracht te waarborgen indien van toepassing en ten minste een half jaar voor het bereiken van het 18e levensjaar een perspectiefplan met de cliënt op te stellen.
- Bij de maatschappelijke resultaten adviseren we het onderdeel vindbaarheid van de hulp op te nemen en prioriteit te geven.

Collegereactie

- Elk kind, dat hulp nodig heeft, staat centraal. We streven naar betaalbare passende zorg voor alle kinderen die dat nodig hebben. Per kind wordt gekeken naar wat er nodig is en welke hulp passend en meest effectief is. Als er meerdere adequate oplossingen zijn, dan wordt gekozen voor het goedkoopste alternatief zodat alle en/of zoveel mogelijk kinderen geholpen kunnen worden.
- We hebben de samenhang en samenwerking voldoende in ons beleid geborgd. In de uitvoering zal dit blijvend onze aandacht hebben.
- De POHJ wordt gezien als onderdeel van de ketenaanpak en niet als doel op zich. Inzet van de POHJ is bedoeld om snel hulp in een gezin te mobiliseren.

- Gebruik van het perspectiefplan is geborgd in de het inkoopplan (vanaf 16,5 jaar) en in de opdracht aan de gemeentelijke toegang (vroegtijdig en geleidelijk i.v.m. maatwerk leveren). Met het perspectiefplan wordt voorzien in een warme overdracht. We vullen dit aan in de toelichting: Door het perspectiefplan wordt voorzien in een warme overdracht.
- Vindbaarheid van de gemeentelijke toegang voor maatschappelijke partners is in de maatschappelijke opgaven opgenomen. Folder en website voorzien inwoners van benodigde informatie over toegang tot jeugdhulp.

Opvolging in de gemeenteraad

In de gemeenteraad van 21 december 2021 is de verordening vastgesteld. Met de verordening zijn ook een motie en amendement aangenomen. Het amendement gaat over het expliciet benoemen van cliëntondersteuning in de verordening. De motie betreft dat in de toelichting bij de verordening Jeugdhulp opgenomen wordt dat altijd maatwerk wordt geleverd bij terugvordering, dat persoonlijke omstandigheden daarin meegewogen worden en dat een terugvordering niet mag leiden tot (ernstige) financiële problemen.

Beknopte samenvatting gevraagd advies concept programma van eisen d.d. 27-9-2021 aanbesteding Regiotaxi Holland Rijnland 2023-2024. Uitgebracht d.d. 5 november 2021.

Aanleiding

Op 31 december 2022 loopt het contract van de Regiotaxi Holland Rijnland af. Holland Rijnland is eind 2020 namens de gemeenten in Holland Rijnland gestart met de voorbereidingen voor de aanbesteding voor de nieuwe contractperiode. Op basis van verschillende consultaties, zowel binnen de gemeenten in Holland Rijnland als de klankbordgroep Regiotaxi en externe deskundigen, is het concept programma van eisen opgesteld. Het streven is dat het dagelijks bestuur eind 2021 een programma van eisen vaststelt, op basis waarvan een bestek voor de aanbesteding van het Regiotaxivervoer opgesteld kan worden. Voorafgaand hieraan worden de betrokken gemeenten in de gelegenheid gesteld een reactie op het concept te geven. Het staat de gemeenten vrij hierbij ook Adviesraden Sociaal Domein te raadplegen.

Advies

- Wij adviseren verschillende mogelijkheden te hanteren om een rit aan te melden.
- Wij adviseren jaarlijks aan Adviesraden in Holland Rijnland verband en andere belanghebbende partijen resultaten van de klanttevredenheid kenbaar te maken. En bij de totstandkoming van de vragen en onderwerpen voor de monitoring en het continue meten van de klanttevredenheid vindt cliëntparticipatie plaats.
- Ten aanzien van de problematiek aan gaande het chauffeurstekort adviseren

we samenwerking te zoeken met de gemeentelijke reïntegratievoorzieningen en afdelingen Werk en Inkomen, zodat ook een beroep wordt gedaan op het aantal potentiële chauffeurs dat momenteel gebruik maakt van de Participatiewet.

- Wij adviseren een afvaardiging vanuit het cliëntperspectief in de beoordelingscommissie plaats te laten nemen.

Collegereactie ontvangen op 17 november 2021

- Ten aanzien van het op verschillende manieren aanmelden: In 1.12 is opgenomen dat de opdrachtnemer de beschikking heeft over een centrale die de aanmelding van ritten per telefoon, via de website en via de app afhandelt. Aangezien er diverse informatie door de cliënt moet worden verschaft, lijkt het aanmelden van ritten via deze methodes ons het meest effectief en cliëntvriendelijk.
- Ten aanzien van de klanttevredenheid: Door klanten kort na de verreden rit telefonisch te laten benaderen met de vraag hoe zij de rit hebben ervaren, heeft Holland Rijnland een snelle terugkoppeling van de klanttevredenheid. In het programma van eisen is opgenomen dat ook andere vormen van het meten van klanttevredenheid denkbaar zijn. We zullen aan Holland Rijnland adviseren in artikel 1.15 specifieker te omschrijven op welke wijze de vervoerder de klanttevredenheid moet gaan meten en dit ook af te stemmen

met de klankbordgroep. De wijze waarop en aan wie Holland Rijnland gaat rapporteren wordt nog nader uitgewerkt. De Leidse regiogemeenten vinden dat de rapportage aan de gemeenten en klankbordgroep moet worden teruggekoppeld.

- Ten aanzien van het chauffeurstekort: Er is reeds contact met dergelijke instanties en ook via deze weg worden chauffeurs geworven. Echter komt er op dit moment zelfs via deze weg bijna geen nieuw personeel meer.
- De klankbordgroep Regiotaxi Holland Rijnland is betrokken bij het opstellen van het programma van eisen (PvE). Dit PvE is het kader voor de aanbesteding. De vervolprocedure betreft een formele uitwerking volgens het format van de verplichte Europese aanbesteding. Waarschijnlijk zal, overigens net als in 2016, een afvaardiging uit de gemeenten (bestuurlijk evt. met ambtelijke ondersteuning) de offertes beoordelen.

Opvolging in de gemeenteraad

Ondanks dat de aanbesteding van de Regiotaxi een overgedragen taak is aan Holland Rijnland, zijn er door de gemeenteraad op 1 februari 2022 vragen gesteld aan de betrokken wethouder over de aanbesteding en aandacht gevraagd voor het advies van de Adviesraad. Dit is verder niet van invloed geweest op collegereactie op het advies of de aanbesteding.

Wij adviseren het onderwijs te betrekken bij het in kaart brengen van het beroep op jeugdhulp.

Beknopte samenvatting gevraagd advies conceptrapportage Rekenkamercommissie Leiden & Leiderdorp inzake Jeugdhulp zonder verwijzing d.d. 19 november 2021. Uitgebracht op 7 december 2021.

Aanleiding en doel onderzoek

In 2019 heeft de rekenkamercommissie quickscans laten uitvoeren naar de stand van zaken binnen het Sociaal Domein in Leiden en in Leiderdorp. De resultaten voor beide gemeenten laten een hoog gebruik en hoge kosten van de jeugdhulp zien. De toename van de vraag en uitgaven liggen hoger dan het landelijk gemiddelde. Om deze toename te duiden wil de Rekenkamer nader onderzoek doen naar veranderingen in de verwijzingen in de jeugdhulp en dan met name de categorie 'geen verwijzer'.

Beknopte samenvatting van de rapportage

In het rapport doet de Rekenkamercommissie aanbevelingen aan zowel de gemeenteraad als het college voor het effectiever betrekken van beschikbare sturingsinformatie bij de uitvoering van de jeugdhulp.

Advies

- We adviseren de verschillende soorten problemen en hulp die geboden wordt door de Jeugdteams vanaf het eerste contact eenduidig te registreren ook bij incidenteel contact, zodat trends en ontwikkelingen beter in beeld komen.
- We adviseren naast kwantitatieve analyse, de kwalitatieve monitoring vanuit cliëntperspectief niet te vergeten.
- Wij adviseren het onderwijs te betrekken bij het in kaart brengen van het beroep op jeugdhulp en als gemeente afspraken te maken over verdeling van de benodigde budgetten.

Reactie Rekenkamer

De Rekenkamer heeft dankbaar gebruik gemaakt van het advies bij de analyse, conclusies en aanbevelingen in de rekenkamerbrief.

Opvolging in de gemeenteraad

Op 31 maart 2022 heeft het college een reactie op de rapportage en aanbevelingen gestuurd naar de gemeenteraad. Behandeling staat gepland voor de commissie Onderwijs & Samenleving van de gemeenteraad op 12 mei en 2 juni 2022.

3. Betrokkenheid bij beleidsontwikkelingen

Onafhankelijke cliëntondersteuning

Na herhaaldelijk aandringen door de Adviesraad vanaf 2017, is Leiden in 2021 koplopergemeente geworden voor de doorontwikkeling van de onafhankelijke cliëntondersteuning. Het college wil de komende twee jaar werken aan de ambities beter positioneren en definiëren van de onafhankelijke cliëntondersteuning en de vindbaarheid/bekendheid hiervan vergroten, waarbij extra aandacht voor jongeren is. De gemeente heeft een kerngroep ingericht bestaande uit relevante cliëntvertegenwoordigers en organisaties. De Adviesraad maakt deel uit van de kerngroep. De taken van de kerngroep zijn het vaststellen van het projectplan en de huidige situatie, naar aanleiding van opgehaalde input uitgangspunten formuleren voor onafhankelijke cliëntondersteuning in Leiden en het inhoudelijk voorbereiden van bijeenkomsten. In 2021 wijdde de Adviesraad zijn achterbanbijeenkomst aan dit onderwerp. De gemeente organiseerde in september een startbijeenkomst voor stakeholders en cliëntvertegenwoordigers.

Aanscherping pgb beleid Jeugdhulp

De Adviesraad is vroegtijdig betrokken bij de voorgestelde wijzigingen van het pgb-beleid. In een regionale bijeenkomst met adviesraden zijn vragen van de Adviesraad beantwoord inzake communicatie

en monitoring van het nieuwe beleid, geformuleerde kwaliteitseisen van het sociale netwerk, en over geen indexering van het tarief voor pgb uit het sociale netwerk.

Evaluatie maatwerkbudget en plan van aanpak verlagen barrières

Naar aanleiding van de evaluatie van het maatwerkbudget zijn twee moties in de gemeenteraad aangenomen. De moties verzochten het college onderzoek te doen naar de drempels van het maatwerkbudget en een actieplan te maken voor een beter bereik van het maatwerkbudget. De Adviesraad heeft meegedacht bij het opstellen van de enquêtes ten behoeve van het onderzoek en is vroegtijdig betrokken bij het opstellen van het verbeterplan.

Sterke sociale basis

Naar aanleiding van de halfjaarrapportages van de Buzz, Inluzio en SOL, wordt de Adviesraad iedere zes maanden geïnformeerd over de stand van zaken van de te behalen KPI's en vindt een gesprek hierover plaats met de Adviesraad. Deze gelegenheid gebruikt de Adviesraad ook om signalen over het buurt-, welzijns-, en jongerenbeleid aan te kaarten.

Leids sportakkoord

Ook in 2021 maakte de Adviesraad deel uit van de regiegroep, zodat bij de uitvoering van het akkoord en ontwikkelen van initiatieven aandacht blijft voor de positie van mensen in een kwetsbare positie zoals mensen met fysieke beperkingen en (beginnend) dementerenden.

Aanpak 16-27 jarigen en actieprogramma dak- en thuisloze jongeren

In 2021 heeft de Adviesraad in het vervolg op 2020, ook weer gesprekken gehad met de gemeente om bijgepraat te worden over de stand van zaken uitvoering actieprogramma en om vanuit de Adviesraad aandachtspunten en tips mee te geven.

Inkoopstrategie begeleiding, maatschappelijke zorg en huishoudelijke ondersteuning

De ontwikkelingen in de Wmo, waaronder de decentralisatie van beschermd wonen en maatschappelijke opvang van Leiden als centrumgemeente naar alle gemeenten in Holland Rijnland en de toenemende financiële uitdagingen op het vlak van de Wmo, vragen om een heroriëntatie op hoe de gemeenten in de Leidse regio de Wmo (maatwerkvoorzieningen) hebben georganiseerd en ingekocht. De bestaande samenwerking op het gebied van de Wmo tussen Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest en Zoeterwoude wordt uitgebreid met de

gemeente Voorschoten, die besloten heeft haar samenwerking op het vlak van het sociaal domein met de Leidse regio weer op te pakken. De Adviesraad is in regionale bijeenkomsten met andere adviesraden geïnformeerd over de laatste stand van zaken ten aanzien van de inkoop. Tijdens deze bijeenkomsten zijn aanbevelingen gegeven ten aanzien van betrokkenheid van cliëntenraden, communicatie met cliënten de continuïteit van medewerkers. Per 1 januari 2023 gaat deze nieuwe uitvoering van start.

Platform langer zelfstandig wonen

Naar aanleiding van het in 2020 vastgestelde actieplan 'Leiden op leeftijd', heeft de gemeente de wens uitgesproken om het reeds bestaande platform op een meer actieve manier vorm te geven. Onderwerpen waar aandacht aan wordt besteed zijn: meer inzicht in de woonvraag van ouderen, ze beter informeren over de mogelijkheden om te verhuizen en te verbouwen en ondersteuning hierbij. De Adviesraad neemt deel aan de bijeenkomsten van het platform en geeft input bij de plannen die de deelnemers van het platform oppakken.

Netwerkbijeenkomsten eenzaamheid

In 2020 is het gemeenteraadsvoorstel 'Samen tegen eenzaamheid' vastgesteld. Hierin wordt een aantal maatregelen voorgesteld om de gemeente op het

thema eenzaamheid meer de regie te laten pakken, samenwerking tussen organisaties te bevorderen en de bewustwording in de stad te vergroten. Zo is de gemeente Leiden gestart met netwerkbijeenkomsten om de lokale coalitie Samen tegen Eenzaamheid te bestendigen aan de slag te gaan met alle thema's en onderwerpen genoemd in het plan van aanpak. De Adviesraad neemt deel aan de netwerkbijeenkomsten en denkt mee bij de uitvoering van het plan.

Gezonde kansrijke start

De Adviesraad heeft in vroegtijdig stadium aanbevelingen kunnen geven aan de projectleiders. Deze gingen over het betrekken van cliënten bij dit project en over het koppelen van de regiefunctie binnen prenatale zorg aan het concept 1Gezin 1Plan 1Regisseur.

Leids Preventieakkoord 2021-2023

Leiden is in navolging op het Nationaal Preventieakkoord aan de slag gegaan met een Lokaal Preventieakkoord. In het Leids preventieakkoord zetten welzijnspartijen, maatschappelijke organisaties, gezondheidszorg, sport- en beweegaanbieders, natuurverenigingen, kennisinstellingen, onderwijs, kinderopvang, bedrijven en de gemeente zich met inwoners gezamenlijk in om een gezonde leefstijl voor iedere Leidenaar mogelijk te maken. In het Preventieakkoord zijn zoveel als mogelijk

verbindingen gelegd naar de ambities met het Beleidskader Sport en Gezondheid 2019-2023. De Adviesraad heeft input gegeven tijdens een digitale meedenksessie. Het Preventieakkoord is in april 2021 vastgesteld en ondertekend door maatschappelijke partners.

4. Overige activiteiten

Website

Op de website van de Adviesraad staan nieuws en ontwikkelingen over het sociaal domein en onze uitgebrachte adviezen. De url is

www.adviesraadsociaaldomeinleiden.nl

Kennis en ontwikkeling

Om op de hoogte te blijven van ontwikkelingen in het zorglandschap en kennis te vergroten nemen Adviesraadsleden deel aan diverse lokale, regionale en landelijke themabijeenkomsten, conferenties, symposia en congressen. Zo namen we deel aan o.a. de Hannie van Leeuwenlezing van de landelijke Koepel Adviesraden Sociaal Domein, het Jaarcongres van de Landelijke Cliënten Raad, het landelijk congres cliëntondersteuning georganiseerd door Movisie, het leeratelier 'werken aan dementievriendelijke gemeenschappen' in de regio Zuid-Holland Noord, georganiseerd door de werkplaats sociaal domein Den Haag en Leiden. In 2021 vonden deze bijeenkomsten grotendeels online plaats. Werkbezoeken zijn ten gevolge van de coronamaatregelen helaas niet afgelegd.

Contacten met derden

Ook in 2021 heeft de Adviesraad contact onderhouden met veel verschillende organisaties in het sociale domein om op de hoogte te blijven van (lokale)

ontwikkelingen. Dit zijn bijvoorbeeld Diaconaal centrum De Bakkerij, Stichting Urgente Noden, cliëntenraad UWV, coöperatie Sociale Wijkteams, Platform Gehandicapten Leiden, Ouderenberaad Zuid-Holland noord, regiobestuur FNV, Kamers met Aandacht en Leren met de Stad.

Regionale bijeenkomsten

Vorzitters van adviesraden in de regio komen een paar keer per jaar samen om actuele zaken in de diverse gemeenten te bespreken en te bekijken op welke onderwerpen gezamenlijk kan worden opgetrokken. De deelnemende adviesraden zijn van de gemeenten Kaag en Braassem, Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Voorschoten en Zoeterwoude. Gezamenlijke onderwerpen voor 2021 waren: toegang Jeugdhulp en specialistische Jeugdhulp, inkoop Wmo, doordecentralisatie maatschappelijke zorg, aanbesteding Regiotaxi en het Rekenkamerrapport 'Jeugdhulp zonder verwijzer',

5. Samenstelling Adviesraad 2021

Voorzitter en leden

Mw. Th.C. Dickhoff
 voorzitter

Mw. C. Angenent
 lid, voor de doelgroep
 mensen met psychosociale
 en/of ggz-problematiek

Mw. S. Hageman
 lid, voor de doelgroep
 mantelzorgers

Mw. Y. Bommeljé
 lid, voor het terrein Werk
 & Inkomen, armoedebeleid
 en schuldhulpverlening

Dhr. P. van den Oever
 lid, voor de doelgroep
 Jeugdhulp

Dhr. J. van Oostrom
 lid, voor het terrein
 Participatiewet

Dhr. J.D. Hogendoorn
 lid, voor de doelgroep
 ouderen

Mw. E. Mulder
 lid, voor de doelgroep
 mensen met een fysieke
 beperking

Mw. L. Vermeij
 lid, voor de doelgroep
 dak- en thuislozen

Bureau

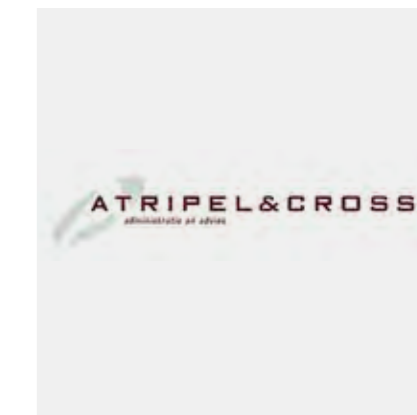
Mw. Y. Tel
 beleidsmedewerker

Notulen

Mw. E. Spierenburg-Jansen
 Derian notuleerservice

Administrateur

Atripel & Cross
 Atripel & Cross administratie
 en advies B.V.

6. Bijlage: Vergaderingen 2021

De volgende onderwerpen zijn behandeld in de vergaderingen van de Adviesraad:

23 februari

- Onafhankelijke cliëntondersteuning
- Social Impact Team
- Actieplan Eenzaamheid
- Sportakkoord
- Leids Preventieakkoord

30 maart

- Bijeenkomst achterban
- Advies programma Leiden inclusief
- Advies Omgevingsvisie 1.1
- Leidse beweegsleutels
- Leids Preventieakkoord
- Platform langer zelfstandig wonen

20 april

Online bijeenkomst met de achterban over onafhankelijke cliëntondersteuning. De gemeente Leiden heeft zich begin 2021 aangesloten bij het project koplopers. Het doel is de positie van de onafhankelijke cliëntondersteuning te verstevigen, taken af te bakenen en de bekendheid te vergroten. In deze meeting is informatie gedeeld over het project en de situatie in Leiden. Met de achterban is gesproken over ervaringen en inzichten ten aanzien van onafhankelijke cliëntondersteuning.

1 juni

- Perspectiefplan dak- en thuisloze jongeren 16-27 jaar
- Terugblik achterbanbijeenkomst
- Jaarverslag en jaarrekening 2020
- Werkplan 2022
- Versterken positie Adviesraad

13 juli

- Pilot Wijkleerbedrijf
- CEO Wmo 2021
- Toezicht Wmo en Jeugd
- Taalpact Leiden-Leiderdorp 2021-2024
- Advies rapportage sociale en maatschappelijke gevolgen corona, monitor sociale impact corona
- Advies ontwerp Ontwikkelperspectief Leiden-Noord

31 augustus

Heidag Adviesraad. Herdefiniëren koers en versterken van de positie van de Adviesraad.

28 september

- Opvolging voorzitter
- (her)Benoemingen leden
- Opvolging acties heidag

2 november

- Voorbereiden overleg wethouder
- Advies programma van eisen aanbesteding regiotaxi 2023-2024

4 november

Overleg met vertrekkend wethouder Damen, die drieënhalve jaar de Adviesraad in haar portefeuille had. Het gesprek is met name reflectief van aard. Gespreksonderwerpen zijn o.a. de rol van de Adviesraad en de relatie met de gemeenteraad, de monitor sociaal domein, informatievoorziening aan cliënten en opvang van ongedocumenteerden.

7 december

- Advies verordening leerlingenvervoer 2022
- Terugblik overleg wethouder
- Toelatingsbeleid De Binnenvest
- Update mantelzorgakkoord

adviesraadsociaaldomeinleiden.nl